

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
részére

BUDAPEST
Donáti utca 35-45.
1015

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: <u>IV/1282-0/2015</u>	
Érkezett: <u>2015 MAJ 08.</u>	
Példány: <u>3</u>	Kezelőiroda:
Melléklet: <u>3x 19</u> db	<u>H</u>

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Ügyfelem, **Lövei Zsolt**

[redacted] alatti lakos képviseletében (**1. számú melléklet: ügyvédi meghatalmazás**), a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak a Kúria Mfv.III.10.302/2014/4. számú ítéletével hatályában fenntartott **1.M.607/2013/4.** számú ítéletével szemben az alábbi

a l k o t m á n y j o g i p a n a s z t

terjesztem elő.

I./

Ügyfelem 2013. március 1. napján korhatár előtti ellátás megállapítása iránt kérelmet terjesztett elő, melyben kérte az 1972. március 22. napjától 1989. szeptember 8. napjáig terjedő, a Hungária Műanyagfeldolgozó Vállalatnál és a Pannonplast Műanyagipari Vállalatnál töltött munkaviszonyának korkedvezményes időként történő elismerését.

Ügyfelem fenti kérelmét a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Nyugdíjbiztosítási Igazgatósága 2013. július 17. napján kelt határozatával elutasította – annak megállapítása mellett, hogy Ügyfelem 1968. szeptember 1. és 2011. december 31. napja között fennálló jogviszonnyal összesen 42 év 97 nap szolgálati időt szerzett - mivel álláspontja szerint az 1972. március 22-től 1989. szeptember 8. napjáig terjedő időt korkedvezményre jogosító munkakörben eltöltött időként figyelembe venni nem lehet, ugyanis a betöltött munkakör a korkedvezményre jogosító munkakörök jegyzékében nem szerepel, és így a jogosultság feltételei nem állnak fenn. (**2. számú melléklet: határozat**). A fellebbezés folytán eljáró Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság 2013. szeptember 5. napján kelt határozatával az első fokú határozatot helyben hagyta (**3. számú határozat: másodfokú határozat**).

Ügyfelem a jogerős határozatnak az első fokú határozatra kiterjedő megváltoztatása és korhatár előtti ellátásra való jogosultság megállapítása, illetve – másodlagosan – a jogerős közigazgatási határozat első fokú határozatra is kiterjedő hatályon kívül helyezése és az első fokú hatóság új eljárásra utasítása iránt terjesztett elő keresetet, melyet a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság hivatkozott ítéletével elutasított, mivel Ügyfelem munkakörei nem szerepelnek a Kmr. 1. számú mellékletében, azok tartalmukban nem is azonosak az ott írt munkakörökkel, ezért álláspontja szerint az azokban végzett munka időtartama korkedvezményre jogosító időként nem ismerhető el (**4. számú melléklet: felülvizsgálati kérelem és 1.M.607/2013/4. számú ítélet**).

A jogerős ítélettel szemben Ügyfelem felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a korkedvezményre való jogosultsága megállapítását, másodlagosan a munkaügyi bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását kérte. A Kúria, mint

felülvizsgálati bíróság Mfv.III.10.302/2014/4. számú – ügyvédi irodám részére 2015. március 4. napján kézbesített - ítéletében a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság hivatkozott ítéletét hatályában fenntartotta **(5. számú melléklet: felülvizsgálati kérelem és a Kúria Mfv.III.10.302/2014/4. számú ítélete)**. A Kúria hivatkozott ítéletének indokolásában foglaltak alapján Ügyfelemnek az igényelt kedvezményre való jogosultsága megállapítása érdekében azt kellett volna bizonyítania a perben, hogy a Kr. 1. számú mellékletben nevesített, a jogalkotó által kordkedvezményre jogosító munkakörben, vagy más elnevezésű, de tartalmában a nevesített munkakörnek megfelelő munkakörben dolgozott, a munkakör tartalma azonosítható a Kr. 1. számú melléklete „munkakör leírása” alatti tevékenység-leírással és a kordkedvezmény ágazati hatálya kiterjed az adott munkahelyre. Az ítélet indokolása szerint Ügyfelem nem tudott megjelölni olyan, a Kr. 1. számú mellékletében szereplő munkakört, amely az általa betöltött valamely munkakörrel - megnevezésében, vagy akár tartalmában – megegyezik, a jogosultság tisztázása érdekében ezért további bizonyítás elrendelésére nem volt ok. Az ítéletben foglaltak alapján önmagában annak igazolása, hogy valamely munkahelyen a munkavállalók egészségi ártalomnak vannak kitéve, a kordkedvezményre való jogosultságot nem bizonyítja; mindezek miatt sem a tényállás megállapítási, sem a bizonyítékok értékelésével kapcsolatos kötelezettségek megsértése nem volt megállapítható a Kúria álláspontja szerint.

II./

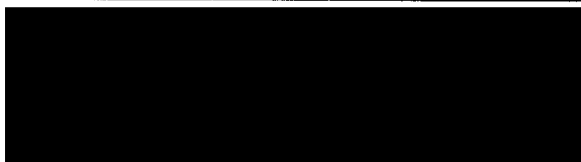
Álláspontom szerint a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság hivatkozott ítélete, illetve jogértelmezése sérti a felperes Alaptörvényben foglalt jogait az alábbiak miatt:

Amint azt a jogerős közigazgatási határozattal szembeni fellebbezésemben is előadtam, az ügyben eljáró közigazgatási szervek, illetve a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság álláspontja megalapozatlan és jogellenes, hiszen a jogosultság megállapítása szempontjából nem a munkakör megnevezésének, hanem a ténylegesen ellátott munkakörnek van jelentősége **(6. számú melléklet: fellebbezés)**. A jogalkotó szándéka ugyanis nyilvánvalóan az, hogy meghatározott, az egészséget károsító, veszélyeztető, illetve az egészség fokozott igénybevételével járó munkákat végző személyek számára kompenzálja az adott munka végzésével járó ártalmakkal kapcsolatos sérelmeket.

Álláspontom szerint köztudomású tény, hogy a Pannonplast Műanyagipari Vállalatnál és a Hungária Műanyagfeldolgozó Vállalatnál, illetve általánosságban a hazai műanyagiparban az 1970-es és 1980-as években az Ügyfelemmel azonos, illetve hasonló, fizikai munkát végző munkavállalók – a munkavégzés ágazati, technológiai sajátosságából eredően - folyamatosan az emberi szervezet fokozott igénybevételével járó körülmények között dolgoztak, döntően a jelentős ólomártalomnak köszönhetően. Az Ügyfelemmel azonos, illetve hasonló munkát végző munkavállalók éppen az ólomterhelés okozta ártalmak miatt szintén köztudomásúan rendszeres, kötelező egészségügyi vizsgálatoknak (különösen vérvizsgálatnak) voltak alávetve. Ügyfelem tájékoztatása szerint a fenti körülmények miatt a Pannonplast Műanyagipari Vállalattal szemben számos – munkavállalók, illetve volt munkavállalók által indított - kártérítési per volt folyamatban, és a társaságot a hivatkozott egészségi ártalmakkal kapcsolatos megbetegedések miatt többször is elmarasztalták.

A fentiekén túl a PannErgy Nyilvánosan Működő Részvénytársaság (Ügyfelem munkáltatójának jogutódja) által az eljárás során becsatolt dokumentumokból megállapítható, hogy a Hungária Műanyagfeldolgozó Vállalat megalakulásától a csőüzemben a műanyagcsövek gyártásához ólom tartalmú adalékanyagot alkalmaztak, amely az emberi szervezetre különösen veszélyes volt. A dolgozóknál havonta biológiai monitorozás történt, a munkahely ólomártalmas munkahelynek számított, az ólomfertőzés miatt időszakonként több munkavállaló is kitiltásra került a munkaterületről.

Az eljárás során becsatolt dokumentumok közül [REDACTED] igazgató 1977. november 21. napján kelt, a Nehézipari Minisztériumhoz címzett, a debreceni csőgyárban kialakult légszennyezettségről

szóló tájékoztató jelentése alátámasztotta, hogy Ügyfelem munkahelye különösen ártalmas volt az emberi egészségre: „a Hajdu-Bihar Megyei KÖJÁL a debreceni csőgyárat és granuláló üzemet leállítja, ha rövid időn belül nem változtatunk a jelenlegi helyzeten, amikor is a dolgozók por – és ólomártalmaknak vannak kitéve. A KÖJÁL mérései szerint a MAK értékek többszöröse a megengedettnél.”

A fenti dokumentumban szereplő táblázatban látható továbbá, hogy „a kitiltott dolgozók száma ugrásszerűen megnőtt az NDK por felhasználásával, valamint 1977-ben azért magasabb a kitiltott dolgozók száma 1976. évhez viszonyítva, mert 10 hónap alatt 900 tonnával több NDK port dolgoztak fel, mint 1976-ban.”

A fentiekben túl az eljárás iratanyagát képező, az eljárás során mellékelt - [REDACTED] igazgató által a Szakszervezetek Országos Tanácsa Munkavédelmi Tudományos Kutató Intézet részére címzett portechnikai mérések megrendelésére vonatkozó - 153/77. iktatószámú dokumentumban a következő tények kerültek rögzítésre: „A keverő-csőgyártó üzemben a munkahely levegőjét PVC por és a stabilizátorként hozzákevert ólomvegyületek, poralakban szennyezik. A mérések eredménye szerint nevezett üzem levegőszennyezettségének mértéke többszörösen meghaladja a MAK értékekben előírtakat.... A megyei ÁKJF vezetője rövid időn belül az üzem leállítására intézkedik”.

A fentiekben túl a foglalkozási megbetegedettekről, valamint a kitiltott üzemi dolgozókról szóló, eljárás során csatolt dokumentumok is tanúsítják, hogy Ügyfelem az 1972. március 22. napja, valamint 1989. szeptember 8. napja közötti időszakban egészségre különösen ártalmas, ólomveszélyes munkakörben dolgozott.

Álláspontom szerint a határozat meghozatalát megelőzően a hatóságoknak, illetve a bíróságnak a fenti köztudomású tényeket értékelniük kellett volna (annál is inkább, mivel azokra fellebbezésben, illetve keresetben, valamint felülvizsgálati kérelmemben hivatkoztam is), és ennek megfelelően - kétség esetén – további bizonyítást kellett volna lefolytatni arra vonatkozóan, hogy a hivatkozott időszakban Ügyfelem az általa ténylegesen végzett munka alapján jogosult-e karkedvezményre, illetve az egészségi ártalmak vonatkozásában a felperes által betöltött munkakör a jogszabályban felsorolt munkakörökkel azonos megítélés alá esik-e. A fentiek értelmében tehát a hatóságok, illetve a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (valamint a Kúria) határozatai meghozatala során a tényállást nem tárták fel kellő körültekintéssel, valamint a bizonyítási eljárás lefolytatását követően a bizonyítékokat nem megfelelően értékelték, illetve az alkalmazandó jogszabályokat tévesen, illetve Alaptörvénybe ütközően értelmezték.

Az 1997. évi LXXXI. törvény 2012. január 1. napját megelőzően hatályos szabályai értelmében:

8. § (1) Aki a szervezet fokozott igénybevételével járó, továbbá az egészségre különösen ártalmas munkát végez, karkedvezményben részesül.

(2) Az igénylőre irányadó öregségi nyugdíjkorhatárhoz képest kétévi karkedvezményben részesül.

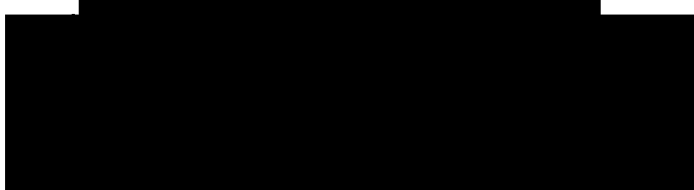
Az 1997. évi LXXXI. törvény 2012. január 1. napját megelőző hatályos szabályai értelmében:

18/A. § (1) Az öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőzően előrehozott öregségi nyugdíjra jogosult az a 60. életévét betöltött, 1950-ben született férfi és az az 59. életévét betöltött, 1952-ben vagy 1953-ban született nő, aki

a) legalább 40 év szolgálati időt szerzett, és

b) azon a napon, amelytől kezdődően az előrehozott öregségi nyugdíjat megállapítják, a Tbj. 5. § (1) bekezdés a)-b) és e)-g) pontja szerinti biztosítással járó jogviszonyban nem áll.

18/A. § (2) Csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjra jogosult az a 60. életévét betöltött, 1950-ben született férfi és az az 59. életévét betöltött, 1952-ben vagy 1953-ban született nő, aki

- a) legalább 37 év szolgálati időt szerzett, és
b) azon a napon, amelytől kezdődően a csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjat megállapítják, a Tbj. 5. § (1) bekezdés a)-b) és e)-g) pontja szerinti biztosítással járó jogviszonyban nem áll.

Álláspontom szerint az idézett jogszabályhelyek – és különösen az 1997. évi LXXXI. törvény 8. § (1) bekezdése – rendeltetése az, hogy megfelelő egzisztenciális védelmet, szociális biztonságot, illetve jóvátételt biztosítson azon munkavállalók számára, akik a szervezet fokozott igénybevételével járó, az egészségre különösen ártalmas végeznek és a jogalkotó ezért teremt lehetőséget számukra a nyugdíjellátások kapcsán kordedvezmény igénybevételére.

Az Alaptörvény Szabadság és Felelősség című fejezete XVII. cikkének (3) bekezdése értelmében: „Minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez”.

Az Alaptörvény Szabadság és Felelősség című fejezete XIX. cikke értelmében: „(1) Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

(2) Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.

(3) Törvény a szociális intézkedések jellegét és mértékét a szociális intézkedést igénybe vevő személynek a közösség számára hasznos tevékenységéhez igazodóan is megállapíthatja.

(4) Magyarország az időskori megélhetés biztosítását a társadalmi szolidaritáson alapuló egységes állami nyugdíjrendszer fenntartásával és önkéntesen létrehozott társadalmi intézmények működésének lehetővé tételével segíti elő. Törvény az állami nyugdíjra való jogosultság feltételeit a nők fokozott védelmének követelményére tekintettel is megállapíthatja”.

A szociális biztonsághoz való jog tartalma az, hogy tényállástól függően Magyarország állampolgárai különböző módon és különböző mértékben meghatározott megélhetéshez szükséges ellátáshoz jussanak. A szociális biztonsághoz való jog a szociális ellátások összessége által nyújtandó olyan megélhetési minimum állami biztosítást tartalmazza, amely elengedhetetlen az emberi méltóság megvalósulásához. A megélhetési minimum állam általi biztosítása azt jelenti, hogy az állam köteles arra, hogy a társadalombiztosítási és szociális intézmények zárt rendszerével gondoskodjék a jogosultnak valamilyen formában és szükséges mértékben történő ellátásáról. A megélhetési minimumot biztosító szociális ellátások rendszerének kialakításakor alapvető alkotmányi követelmény az emberi élet és méltóság védelme, ennek megfelelően az állam köteles az emberi lét alapvető feltételeiről gondoskodni.

Álláspontom szerint az 1997. évi LXXXI. törvény 8. § (1) bekezdésének, valamint az 1997. évi LXXXI. törvény 18/A § (1) és (2) bekezdésének rendeltetése, hogy - az Alaptörvényben biztosított, az egészséges és biztonságos munkakörülményekhez, a szociális biztonsághoz fűződő jog érvényesítése érdekében - megfelelő egzisztenciális védelmet, szociális biztonságot, illetve jóvátételt biztosítson azon munkavállalók számára, akik a szervezet fokozott igénybevételével járó, az egészségre különösen ártalmas munkát végeznek és a jogalkotó ezért teremt lehetőséget számukra a nyugdíjellátások kapcsán kordedvezmény igénybevételére.

Álláspontom szerint a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság hivatkozott ítélete (valamint a közigazgatási hatóságok határozatai) súlyosan sértik Ügyfelemnek az Alaptörvény idézett cikkeiben foglalt jogait, hiszen jogértelmezésükkel megfosztják Ügyfelemt a számára jogszabály által kordedvezmény formájában biztosított védelemtől, szociális biztonságtól, illetve az általa évtizedeken keresztül egészségét súlyosan veszélyeztető környezetben történő munkavégzésért járó jogos ellentételezéstől.

A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság álláspontja szerint ugyanis a korkedvezményre való jogosultság szempontjából annak van jelentősége, hogy az Ügyfelem által betöltött munkakör szerepel-e a korkedvezményre jogosító munkakörök jegyzékében, mely jogértelmezés álláspontom szerint megfosztja Ügyfelemet alkotmányos jogaitól. A hivatkozott jogszabály rendeltetése ugyanis álláspontom szerint éppen az, hogy az Alaptörvény idézett rendelkezései alapján korkedvezményhez juttassa azon munkavállalókat, akik a szervezet fokozott igénybevételével járó, egészségre különösen ártalmas munkát végeztek, és ezáltal szociális biztonságot teremtsen számukra.

A fentiek alapján álláspontom szerint a Kúria Mfv.III.10.302/2014/4. számú ítéletében foglalt jogértelmezése, miszerint *„önmagában annak igazolása, hogy valamely munkahelyen a munkavállalók egészségi ártalomnak vannak kitéve, a korkedvezményre való jogosultságot nem bizonyítja”* szerint szintén az Alaptörvénybe ütközik, ugyanis megfosztja Ügyfelemet alkotmányos jogaitól.

Ügyfelem ugyanis nyilvánvalóan egészségét súlyosan károsító munkafeltételek között dolgozott, mely által Alaptörvényben foglalt jogai sérültek, és ezen jogsérelem ellensúlyozása érdekében neki álláspontom szerint akkor is jár a korkedvezmény, ha egyébként munkaköre a jegyzékben nem szerepel. Nyilvánvalóan életszerűtlen elvárás ugyanis az, hogy taxatív felsorolást adjon a jogalkotó minden, a szervezet fokozott igénybevételével járó, illetve az egészségre különösen ártalmas munkakőről, ezért a jogosultság feltételeinek meglétét a hatóságok a tényállás teljes körű feltárásával egyedileg kötelesek vizsgálni.

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. § értelmében: *„Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés*

a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és

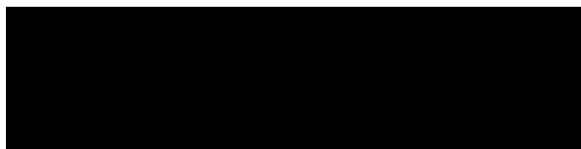
b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva”.

Álláspontom szerint mivel a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság hivatkozott ítélete – a közigazgatási hatóságok határozataira is kiterjedően – Alaptörvénybe ütközik, ezért azt a Tisztelt Alkotmánybíróságnak meg kell semmisítenie.

Tájékoztatom a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy Ügyfelem képviseletében a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletének felülvizsgálatát kezdeményeztem a Kúriánál, mint felülvizsgálati bíróságnál. A Kúria Mfv.III.10.302/2014/4. számú – ügyvédi irodám részére 2015. március 4. napján kézbesített - ítéletében a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság hivatkozott ítéletét hatályában fenntartotta. Az indítványozó tehát a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, melyre tekintettel álláspontom szerint jogosult a jelen alkotmányjogi panasz előterjesztésére.

III./

A fentiekre tekintettel kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak a Kúria Mfv.III.10.302/2014/4. számú ítéletével helyben hagyott 1.M.607/2013/4. számú ítéletét – a közigazgatási eljárás során meghozott határozatokra, valamint a Kúria Mfv.III.10.302/2014/4. számú ítéletére is kiterjedően – az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján megsemmisíteni és az ügyben eljáró hatóságokat új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára utasítani szíveskedjen.

Tájékoztatom a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy Ügyfelem adatainak nyilvános kezeléséhez és indítványának nyilvánosságra hozatalához hozzájárul.

Jelen beadványomat a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság részére tájékoztatásul szintén megküldtem.

Debrecen, 2015. május 4.

Tisztelettel:

